

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Mulțumite publice și Loc de
schimb costă fiecare ziar 20 hl.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

MONUMENTUL
an . 28 Cor.
an . 14
an . 2-40
de Duminică
an . 5 Cor.
România și
an . 10 Cor.
de și pentru Ro-
și străinătate pe
an 40 franci.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 30

Cinste și adevăr.

... de Dumnezeu să vă temeți, pe împăratul să-l cinștiți!...
(Ap. Petru Ep. I. c. II. v. 17).

Poporul nostru totdeauna a ținut samă aceste cuvinte ale apostolului Petru. În viața sa tainică și profund religioasă a cercat să găsească în ele. Bine că frica lui Dumnezeu este temelul cinstirii, acest sentiment religios l-a călăuzit în toate zilele sale, și la bine și la rău. Iar din cinstirea sa a manifestat între orice împrejurări, de împărat, a știut poporul nostru să facă o adevărată podoabă a virtuților creștinești și patriotice, de cari este încălțat sufletul său.

O îndoită nădejde a întărit în cursul secolului sufletul Românului: nădejdea în mila vecinică și a tot milostivă a lui Dumnezeu, care »va răsplăti fieștecui după meritele lui« (Ap. Pavel, Romani II 6), și nădejdea în bunătatea și milostivirea împăratului, dela care aștepta în răstimpuri izbăvirea suferințelor și greutăților ce îl apăsau, în viața aceasta vremelnică.

Și acum, când e chemat să prăznuiască împreună cu monarhul, care a ajuns »în vârstă înțelegătoare și sănătos« vârsta înaintată de 62 de ani, poporul nostru aducându-și aminte de porunca apostolului Petru, cu

frica lui Dumnezeu și cu cucernicie se închină înaintea sfântului altar și aduce »prea înălțatului împărat și rege Francisc Iosif I« *prinos de cinste*, amintindu și întreg cursul îndelungei Sale stăpâniri și toate binefacerile, câte s'au revărsat asupra bisericii și neamului nostru, în acest timp de o jumătate de veac și mai bine.

Dar fiindcă Românul știe că adevărata cinste nu se poate întemeia și nu poate izvorî decât din adevărul curat, de aceea se întoarce cu gândul la învățămintele mari ale istoriei și, culegând tot adevărul din ele, cere să îplinească porunca apostolului Petru, întemeindu se pe povața adevărului istoric.

Din adevărul acesta cinstea, pe care toți o datorim capului încoronat al patriei noastre, nu va ieși nici de cum împuținată, căci purtătorul acestei coroane a făcut mult bine pentru toate popoarele sale. Și când n'a putut face *întreg* binele ce se aștepta, judecata istoriei ne arată, că nici o parte din vină nu poate atinge pe Majestatea Sa, ci numai pe sftnicii cei răi ai Majestății Sale.

Sânt aproape 62 de ani, de când Francisc Iosif, un tânăr deabia de ani, a urcat, între împrejurări neșpus de grele, tronul habsburgic, pe care avântul spre libertate al popoarelor trezite din letargia seculară începuse a-l zguduî din temelii.

În familia împărătească s'a petrecut la 2 Decembrie 1848 o scenă foarte duiosă,

când bunul dar neputinciosul Ferdinand, care nu era chemat să cîrmuiască o împărăție ca cea habsburgică, abdică în favorul tînărului său nepot, care urcând cu îngrijorare treptele tronului ce se clătina, își luă rămas bun pentru totdeauna dela tinerețele pe cari nu i-a fost sorțit a le trăi deplin.

Revoluția maghiară luase până în acel timp proporții înfricoșate. În toată curgerea iernii și a primăverii următoare oștirile ungurești răsvrătite au secerat sub conducerea isteafă a lui Artur Görgey în Nord și a lui Bem în Ardeal, mai mult decât o biruință. Generalii austriaci stăteau încurcați ca baronul Puchner, care ascultând de șoaptele binevoitoare ale vecinilor noștri cu suflet de iepure, în loc de a primi propunerea comitetului românesc, care cerea arme împărătești pe sama gloțaiilor noștri, preferă a se refugia cu resturile armatei sale în Muntenia, lăsând întreg magazinul de arme, cu toată muniția din Sibiu și Brașov, în mâna biruitoare a lui Bem.

Maghiarii s'au împotrivit atunci a-l recunoaște ca rege al lor pe Francisc Iosif I, fiindcă nu s'a încoronat după formalitățile vechi ale constituției lor »avitice«.

Românii însă au primit cu bucurie pe acest tînăr împărat, dela care așteptau împlinirea multor nădejdi pe cât de vechi, pe atât de legitime.

În conferința convocată la Sibiu de Șaguna, pe ziua de 16/28 Decembrie 1848, Românii s'au grăbit a-l recunoaște de îm-

Garmen Majestatis.

Prilejul aniversării a 80-a dela nașterea Majestății împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I.

Cobori lumina ta de sus,
O soare și mi ajută,
Și gândulul, ce am urzit,
Viața-l împrumută.
Și nu-mi lăsa durerea 'n pept
S'alunec calea dreaptă;
O, ține-mi firul minții drept
Și vorba înțelepță.

...De peste țări și mări pornesc
Podoabe nestimate,
Coroane de împărați, de regi,
Pe frunți înseninate.
Și neamurile, cari trăiesc
În scumpa noastră țară,
Zorind, de horă se găsesc
Cu cele din afară.

Cu barba albă de moșneg
Pe Tron stă împăratul!
Și toată lumea-l are drag,
De-a lungul și de-a latul!
Trag clopote și tunuri trag,
Răsbubulind departe,
Când răzimat de schiptrul său
La robii El milă 'mparte.

Mitropoliți, vlădici, preoți
Deschid spre rugă altarul,
Și valuri vin Românii toți

Să și mângâie amarul!...
Din ochii lor, Stăpâne, vezi,
O rugă cum se naște
Și 'ndurerat începi să crezi
Durerea, care-l paște!...

Te pleacă... — ascultă ruga lor
'Nălțate împărate,
C'acesta-l neamul credincios
Din vremile uitate,
Din lupte grele, de demult...
Aceștia sânt nepoții
Acelor, cari te preamăreau
Zimbînd în ceasul morții!...

Optzeci de ani acum lucesc
Pe fruntea Ți adorată
Și neamul nostru românesc
Te aclamă, ca pe-un tată;
Că noi așa ne-am pomenit
De când zărim pământul
Să știm, că regii ni-s trimiși
De sus, de Domnul sfântul!...

Și-n șasezeci și doi de ani
Măria Ta, — n. spune —
De Ți-a greșit o zi măcar
Iubita mea națune?
Și-acum, când, veghe lângă Tron,
Sftoasă Ți se 'nchină,
Așteaptă dar împărătesc:
O soartă mai senină!

Ales. Munteanu, a lui Vasile.
protopop ort. român.

Limba românească în Bulgaria.

Una dintre cele mai frumoase limbi din câte se aud pe fața pământului este limba românească.

»Saltă inima 'n plăcere,
»Când o ascuțim —
»Și pe buze aduce miere,
»Când o cuvântăm«

Așa zice preotul nostru, G. Slon și tot așa zic și toți străinii, cari au auzit-o au rămas fermecați de dulceața și de armonia ei.

Unul a spus că limba noastră »e un mărgăritar gingaș«; iar altul a zis că: »limba românească e dulce și mângăioasă, ca un cântec de leagăn«.

Și una dintre dovezile că limba românească este mai frumoasă decât alte limbi, este și aceea, că ea răsună până departe pînă la popoarele vecine, fiind socotită ca o limbă nobilă, ca o limbă de sărbătoare.

Cel care s'a pomenit vorbind românește, nu poate să mai vorbească cu drag o altă limbă, ori în ce parte de lume ar trăi; iar cel cari au auzit numai câteva cuvinte românești, nu se mai lasă până ce nu învață să vorbească frumoasa noastră limbă.

Nu știu bine ce s'o întâmplă prin alte țări străine, dar cele ce le-am văzut în vara aceasta, în țara bulgărească, mi-au umplut de mândrie și de fericire.

Prin multe sate din Bulgaria, trăiesc Românii de ai noștri și cu toate că nimeni nu le poartă

părat și a trimite din sinul lor o deputație, care să vestească până la înălțimea tronului credința și alipirea seculară a poporului nostru față de »strălucita casă domnitoare«.

În conștiința acestui popor noțiunea de »împărat« se înrădăcinase din vremuri ca una din cele mai alese mângăieri ale sufletului său strivit și era înconjurată de o adevărată vrajă mistică. Vor fi contribuit la acest rezultat și nedeslușitele amintiri milenare; dar într-o măsură mai hotărâtoare, de sigur, orânduielele bisericii noastre dreptînătoare infiltrată în sufletul Românului, această credință aproape religioasă față de împăratul, considerat ca cel mai sfânt isvor al dreptății pământești, ca un părinte apăsător și ocrotitor al acestui popor obidit.

[[Istoria noastră, mai ales de două veacuri încoace, e plină de cele mai călduroase mărturisiri de încredere necondiționată în bunătatea și milostivirea împărătească, cu toate că a estei încrederi nu odată i s'au dat triste prilejuri de decepțiune...

Cu toate aceste exprimă în chipul cel mai fidel sentimentul dinastic al poporului nostru, cuvintele pe cari următoarele versuri populare le arată ca fiind rostite odinioară de Horia către prea milostivul Iosif al II-lea.

«Înălțate împărat:
Vină și ne fă dreptate
Te rugăm Măria Ta
Că nu mai putem răbda
Asuprirea nemeșească
Și dreptatea ungurească...»

Acest sentiment istoric i-a îndemnat și la 1848 pe Români, să nu șovăiască nici un moment în alipirea lor către înalta casă domnitoare. Și pe când în văile Ardealului și în munții zguduți de atâtea nedreptăți învechite, curgeau râuri de sânge și »cel mai credincios popor« se lupta cu vitejie oarbă pentru »împăratul«, pe când sabia lui lăncu strălucea victorioasă în văzduhul înroșit de flăcările răsmiriții — crucea lui Șaguna și toiagul lui de păstor, trimis de Dumnezeu, se apropia de coroana împără-

tească. Și în cuvinte de adâncă înțelepciune și chibzuială diplomatică luminatul șef bisericesc și politic al poporului nostru deslușia înaintea tinarului monarh toate suferințele și toate doririle acestui popor, care pe cât de mult a știut răbda în trecut, în aceeași măsură se știe jertfi pentru patria și împăratul său, de câteori cere trebuința.

A urmat apoi o serie de ani, când cuvântul marelui vlădică românesc a fost ascultat la curtea din Viena și cererile juste ale poporului românesc împlinite!

Din acești ani datează aproape tot ce avem astăzi, ca garanță națională sau ca instituție de cultură: mitropoliile, asociațiunile culturale și școalele secundare, cari de atunci încoace în loc de a se mai spori, au ajuns să sufere nespuse de mult sub loviturile furioase ale unor regimuri de intoleranță fanatică.

Și tot prin mijlocirea și aprobarea împărătească s'a alcătuit și vestita *dieta ardeleană* din Sibiu, 1863—4, în care Românii aveau majoritatea hotărâtoare. Ajunsesse în timpul acesta fericit însuș monarhul să corespunde românește cu șefii noștri politici.

A fost însă de scurtă durată bucuria noastră. Ca o clipă amăgitoare a dispărut, cutropită de răutatea vremilor și de soarta vitregă a împărăției austriace, în care nimic nu era, în acei ani, mai statornic decât însăș nestatornicia... Politica exterioară a monarhiei austriace a avut în cele mai multe rânduri drept noia fundamentală: miopia cea mai păgubitoare. Ceeace spunea englezul *Harley* în secolul al XVIII-lea despre bărbății de stat ai Austriei, că »aroganța lor este atât de mare, pe cât de mare le este nepriceperea« — se potrivește durere și la ceice diriguiau politica exterioară a monarhiei prin anii 1860—870. Grație acestei politici de aroganță și grandomanie tradițională, Austria a trebuit să îndure pierderi neconținute. De cea mai grea a fost

lovită în 1866 la *Sadova*. Pierderile grele din afară au cercat apoi politicienii să le repareze prin așa numita »consolidare internă«. Și împăratul »propter bonum pacis« trebuia să asculte de dânșii.

În calea acestei consolidări stătea însă *duhul de necurmată vrajă* al elementului maghiar, care a fost și va continua să fie totdeauna — pe față sau în ascuns cel mai implacabil dușman al monarhiei habsburgice.

S'au găsit însă și aici câțiva conducători de greutate și înțelepciune lui Deak și Eötvös, cari au știut înfrâna pe un moment patimile neamului lor schitic și au reușit a se apropia de Francisc Iosif I, — pe care Kossuth îl numise într'un rând »*tânărul Nero sperjur*« — exoperând prin diplomație șireată o împăciuire uimitor de favorabilă pentru dânșii.

Dela această dată (1865) înainte, steaua norocului începe să asfințească de pe orizontul politic al Românlor, a căror credință și jertfă fusese de multe ori apreciată, în terminii cei mai elogioși, din partea lui Francisc Iosif I, pentruca sa ajungă mai târziu cu totul desconsiderată și dată uitării, cum vedem că se întâmplă până în zilele noastre...

Jubileul acesta împărătesc trezește deci în sufletul poporului nostru, pe lângă mângăitoare amintiri glorioase, și o serie întregă de reflexii destul de amare.

Nu vom tulbura însă seninătatea serbării jubulare prin înșirarea lor preciză și amănunțită. Ci vom încheia și de astădată cu rugăciunea, pe care toți preoții noștri zicnic o înalță din sfințele al'are către tronul dumnezeesc »pentru binecredinciosul împăratul și regele nostru Francisc Iosif I, pentru biruința, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea și iertarea păcatelor Lui... și pentru ca Dumnezeu să supue picioarelor Lui pe tot dușmanul și potrivnicul!«

de grijă, ei își păstrează cu sfințenie limba strămoșească. Ba ceva mai mult: ei fac și pe Bulgari să învețe românește.

Nu de puține ori am întâlnit Bulgari, cari spun-neau cu o deosebită mândrie: »și eu și lu românește« și care nu fuseseră nici odată prin România. Nu mai vorbesc de acei, cari stătuseră ani de zile în țara noastră și cari, întorși în Bulgaria, învățaseră și pe copiii lor limba românească.

Odată, mă apucase noaptea într'un sat din ținutul Târnova și eram foarte îngrijorat, căci toți cu care vorbisem pe drum, îmi spusese că în satul acela nu este nici un român.

Vă închipuiți cât de mirat am răms când pe la marginea satului auzii un copilăș strigând:

— »Tată, bre, vezi de loncea, că mă ciupe!«

Era glasul unul copil, care se juca prin fundul curții cu un frate al lui mai mare.

După câteva clipe auzii un alt glas, al tatălui:

»Ehei! loncea, lasă fratele, că te-a bătut.«

Fără să stau la gânduri, am alergat în curtea din care se auzeau glasurile.

Tatăl copililor era un Bulgar, care nu trecuse nici odată Dunărea; femeia însă era Româncă, dintr'un sat dinspre Turlucaia; iar copilul nu știa nici câte-o sută de vorbe bulgărești pentru că în casa Bulgarului nu se vorbise decât limba românească.

Altă dată, plimbându-mă pe o uliță dela marginea Plevnel, am întâlnit două fetițe îmbrăcate bulgărește: cu mânecare făcute în cărlige și cu rochii groase, cu sute de crețuri și cu zece de culori.

La un colț una rămâne puțin în urmă și zice către cealaltă: »Stai Aghia, că mi-a căzut papucu!«.

Când le-am întrebat dacă sânt Românce, au început să răză și au fugit.

La Varna — într'o cărciumă pe malul mării — un lăutar cu fes cânta în mijlocul unui furnicar de lume, o bătuță »Ca pe Tilorman« de parcă era aci, aci, să se facă praf și dibla și arcușul. Cum stam așa să-l ascult și eu, îl văd deodată că pune arcușul pe masă și începe să și zdrăngănească coardele cu degetul și să strige:

»Ba!.. Ce!.. lată i lată Dunărea
»Dar mai lată-l Smolnița!)
»Dunărea mi o tai și-o treci
»Dar în Smolnița te 'necl!«

Intr'o zi eram în Kneajevo, o stațiune climaterică de lângă Sofia — la un prieten Armân Tașcu Tovar — și priveam la o lișancă care trăgea un măgar de căpăstru.

Când ajunse în dreptul nostru, lișanca se opri. Și fiindcă măgarul se tot întindea după iarbă, ea îl izbi odată cu piciorul în bot și-i strigă:

— »Da, ho! hi-e-ai al dracului, rapciugosule, că mi-ai scos mâinile din humeri!«

— De unde ești, meștereaso? o întrebai eu!

— »Din ha lumea larga, saru mâna, de unde sa hui!«

*) Smolnița după spusa lăutarului, pe care îl chema Ivan Păunică, este un crac al Dunării lat, puțin adinc și noroios.

La Filipopoli (Plovdiv pe bulgărește) am tras din întâmplare la un hotel »Târgovskî« unde era grădina cu restaurant și muzică.

Stam în camera mea și scriam o scrisoare acasă, când auzii:

»Pe drumul care merg eu,
»Nu-i fântână nici pârâu...«

cântat cu glas puternic de răsuna hotelul.

Am fugit în grădina.

Toată banda de lăutari era din România; iar cel care cântase — un bariton de forță — era chiar conducătorul tarafului: »Nea Mitică din Delea Nouă« care trăiește de 20 de ani în Bulgaria și care cântă de trei ani aci, la grădina »Târgovskî«.

Am ascultat apoi peste 20 de cântece românești, pe care Nea Mitică le zicea cu foc și pe care Bulgarii le aplaudau zgomotos, bătând cu mânie și cu picioarele.

— Cu noutățile, o ducem cam rău boerul dar încolo, e bine! mi-se plângea Nea Mitică crezând că mie nu-mi plac cântecle »Steluța« »Colea în vale la fântână«, »Șapte văi și o vale adâncă«, pe care el le cânta cu taraful lui și deși pre care știa, că prin București, nu prea se mai pomenește.

După ce s'a terminat cântecul cel mai nou al lui Nea Mitică: »Pe umeri pletele-i curg râul« pe care el îl cânta cu o deosebită artă, am văzut pe un ofițer bulgar sculându-se dela masă și strigând Românește:

»Înc'odată, Mitică!«.

Fl. Cristescu.

de ani dela nașterea împăratu-
Măne, Joi, se împlinesc 80 de ani dela
crea gloriosului nostru Domnitor. Din
prilej în capitala împărăției vor avea
sărbători de-o strălucire neobișnuită. Toate
cele încoronate din lume, dimpreună cu
popoarele din întinsa lui împărăție
aduce mâne prinos de cinstire bătrînu-
nostru împărat. Noi, i-aducem și cu
măreț prilej, drept prinos, iubirea și
na noastră nestrămutată. În închipuirea
reînvie pentru o clipă toate jertfele
pe ce i-le-am adus de atâtea ori în
viața sa viforoasă a domniei sale — și în
de cinstire îi închinăm articolul din
ziarul nostru de azi.

slovaci întocmai ca la noi Zilele aceste
a face o nouă alegere de deputat la Lipto-
Nicolau, în slovacime. Frații noștri de su-
slovaci, au desfășurat acum a doua oară,
lor național, candidând pe unul din frun-
lor de samă, pe Matei Bella. Stăpînirea
marea însuflețire ce a prins să stăpă-
pe slovaci pentru candidatul lor național,
blăzmat nici o clipă a se folosi de prea cu-
te el arme: siluirea și cumpărarea alegă-
or. În mărșevenia lor jandarmii și notarii s'au
la fapte tot atât de nemernice ca și la ale-
bla trezute din cercurile românești. Astfel,
mece ce a trecut, unul din sprijinitorii can-
lului naționalist, un slovac bogat cu numele
volind să intre în vorbă, în satul Vichodna,
re alegătorii slovaci, a fost oprit în drum de
de acolo și amenințat să fie scos cu pu-
din sat. Lackó văzând obrăznicia notarului,
înălțat să-i răspundă:

N'ai d la atîta putere ca să mă dai afară
să!

aceste vorbe, notarul, s'a răslit numai de-
a el, amenințându-l:

Am să îți arăt îndată ce putere am eu!

Încut un semn și doi jandarmi l'au și înhă-
frunțașul slovac. L'au dus la casa satului,
colo l'au bătut cu o carte de legi peste
și peste obraz. Într'un târziu l'au dat apol
ul.

stea acestei mișcări jandarmerești s'a răspân-
fulgerul, stărnind printre slovaci o adâncă
ciclune. S'au găsit între ei vre-o zece înși
au hotărît să plece zilele acestea la Buda-
și să arete stăpînirii fapta jandarmilor.
și măhnit peste măsură de aceasta tică-
candidatul național al slovacilor nu mai
să candideze, iar alegătorii au hotărît că nu
merge la alegere.

mărăciunea ce dospește sufletele neamurilor
septăzite din țara noastră a mai sperit deci
un strop și nu e departe primejdia, ca, re-
adu se, să potopească pe ticăloșii vinovați
toate lacrimile și suferințele grele ale popoa-
Un pumn nevăzut se ridică amenințător
conștiința păcătoasă a stăpînirii și cine știe
acest pumn nu închipulește o primejdie
— căci multe sînt durerile nerăsplătite

Douăzeci de grațieri. Corespondența
ară anunță că »Monitorul oficial« de
va publica numele alor 20 de con-
puniți pentru lesa majestate și agitație.

La atîta se vor reduce grațierile și anul
acesta.

Alegerea dela Virșet. Ieri seara, după orele
7, s'a publicat rezultatul alegerii de deputat. Cum
era de prevăzut, a învins guvernamentalul Ka-
rátson, secretar de stat, care a întrunit 1115
voturi, pe când germanul naționalist Heegn a în-
trunit numai 765 de voturi.

Decorarea primului ministru. Ni se
telefonează din Budapesta: Din prilejul
aniversării a 80-a Majestatea Sa a conferit
contelui Khuen Héderváry marea cruce a
ordinului Sfântului Stefan.

— Ultimele alegeri din Ungaria și Ro-
mânia». Supt titlul acesta, profesorul de univ-
sitate G. Ruffoni publică în ziarul Italian »La
provincia di Ferrara« următorul articol:

»Supt acest titlu, dl N. Iorga, profesor la Bu-
cureștii, a publicat o broșură conținând povestir-
rea unor fapte, care s'ar zice fabuloase, dacă n'ar
fi afirmate supt răspunderea aceluia distins pro-
fesor și dacă presa europeană n'ar fi comentat
de mult mersul și înțelesul acelor alegeri, în care
guvernul unguresc a obținut, la 1-lu și 2 Iunie,
o majoritate exorbitantă.

Sînt puține pagini mici, scrise cu simplitate
de stil, dar care n'ar putea fi mai elocvente în
sobrietatea și lipsa lor de podoabe literare. E o
franțuzească ilpede, precisă, fără retorică, ce
vorbește fără ocol tuturor, și chiar împăratului
rege Francisc Iosif.

În nume're Românilor, cari în Ungaria se ri-
dică la trei milioane, și cari ar fi iredentiști, ca
Italienii în Trento și Trieste, și vor fi încă mai
rău, profesorul român dela universitatea din Bu-
cureștii declară că dă pe față cea mai brutală fal-
sificare electorală care s'a săvârșit în vre un stat
constituțional.

El protestează în numele onoarei și libertății
naționalităților, care alcătuiesc majoritatea popo-
rației, care au respectat totdeauna legalitatea și
au servit cu credință coroana. Impotriva minorit-
ății maghiare, alcătuită în cea mai mare parte din
funcționarii și polițienii, și împotriva apucăturii
sălbătice ale unei administrații pe care o numește
aziatică. Naționalitățile apăsate, zice dl Iorga, vor
păstra o altitudine de răbdare mai resemnată,
care e cu totul altceva decât renunțarea și abdi-
carea. Ceasul lor va veni, de sigur.

Penru a îndreptăți numirea de »alegeri de ne-
dreptate și de brutalitate« pe care li-o dă, dl Iorga
împarte scandalurile și sălbăteciile electorale, în
următoarele părți: corupțiile, sechestrarea alegă-
torilor, violențe, arestări ilegale, asasinat. El ci-
tează multe pilde, care pleacă dela cumpărare,
dela îmbătare; dela o mulțime de samovolnici,
până la ucideri săvârșite de gurzii-silvici și de
jandarmi.

Cu limba aleasă pentru publicația sa și cu tri-
meterea pe care profesorul român mi-a făcut-o,
pentru că aparțin facultății de drept a universității
din Ferrara, se ușurează și se chiamă o solidarit-
tate care nu poate fi negată de cel ce cultivă
dreptul și iubesc libertatea.

Pentru aceea eu și colegii mei exprimăm do-
rința, ca acest cuvânt împotriva nedreptății
și a barbariei se fie rodnic în bine și trimetem
urarea noastră frățească aceluia popor depăr-

tat, care e unit cu noi prin gloriosul nume de
Roma».

Conștiință națională. Ultima ședință ple-
nară a orașului Sakoltza ne-a dat o dovadă fru-
moasă despre sentimentul național cald al fraș-
lor slovaci. Propunerea primarului relativ la au-
tenticarea procesului verbal a fost respinsă din
partea comitetului, care a decis ca procesul verbal
al ședințelor să se ia pe viitor slovaceste. Pri-
marul n'a voit să admită discuția asupra acestei
hotărâri; bărbații de încredere, aleși contra voii
satrapului, au declarat că ei refuză autentificarea
procesului verbal. Un membru al comitetului a
interpelat apoi în chestia cărțicilor de dare,
cari trebuie să fie tipărite și slovaceste. Primarul
a răspuns că Imprimeria statului tipărește numai
ungurește libelele de dare. În urmă, adunarea
a refuzat să discute proiectul de buget pe
1911.

Primarul a cerut vicespanul să pornească
cercetare contra celor cari au împiedicat discuția
— »din motive politice« (?!). Frații Slovaci însă
nu se sperie de abilitățile tactice ale primarului,
— și și vor apăra drepturile și în viitor.

Societatea pentru fond de teatru.

În curînd o să-și țină »Societatea pentru
fond de teatru românesc« adunarea generală,
în Reghinul-săsesc, în mijlocul unor serbări
culturale cari au ajuns să fie după tipic:
conferință, teatru, cântece, joc și strîngere
de bani.

Iniințată în anul 1870, pe vremea când
conducătorii de-atunci ai poporului nostru,
mai puțin dornici de pricopseală și de pacc-
leneșă și păgubitoare, întemeiau cu jertfe și
cu oarecare pripă așezăminte cari să ne
ușureze ajungerea pe treapta de cultură unde
se aflau neamurile cu'n trecut mai norocos
din Europa, societatea aceasta s'a zămislit
din însuflețirea cea mai curată. Părintele ei
a fost răposatul Iosif Vulcan, iar printre cei
ce se trudeau să-i lămurească țantele, să-i
arate scopurile mai cu de-amănuntul, era și
marele cântăreț al durerilor »Dela Nistru
pân' la Tisza«, Mihail Eminescu. A fost
păcat și dureros nenoroc că mai bine de
trezeci de ani conducătorii societății și pu-
blicul mare nu erau de aceleași păreri în
cece privește întru chiparea visului cuprins
în statutele ei. Împrejurarea aceste a făcut ca
să scadă căldura cu care a fost primită la
început societatea, să i-se instrăineze multe
simpatii, să fie lipsită de bunăvoința unora
cari puteau ajuta dezvoltării ei mai grab-
nice.

Abia de vr'o șase-șapte ani de zile au
înțeles bărbații din fruntea acestui așeză-
mînt că trebuie părăsit, de-ocamdată cel pu-
țin, gîndul de a strînge bani, mereu nu-
mai tot bani, ca să se poată ridica undeva
o casă mare cu alese podoabe, în care să
se reprezinte piesele noastre cele mai bune.
Au înțeles că Românii doresc să vadă mai
curînd vr'o roadă a stăruințelor de peste
un sfert de veac, și au zis: vom face tea-
trul viu, teatrul care să pribegască, să co-
linde prin orașelele în cari trăiesc Românii.
Le vom arăta astfel, la ei acasă, icșana fu-
gară a idealului pentru care luptă.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.

Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ

Welsmayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi

Și s'a deschis vistieria, săracă, vai! și astăzi, a societății pentru fond de teatru românesc, ca să se ajute aceia dintre noi, cari păreau mai potriviți să facă cu putință, prin însușirile lor, izbândirea noului gând. Unora li-s'au dat ajutoare, altora burse, pentru a și putea desăvârși învățarea artei, a meșteșugului lor. Cheltuielile acestea ne-au adus și până acum câteva turneuri: ale dlui Zaharie Bârsan, și în vara aceasta al domnilor A. P. Bănuțiu, I. Crișan și Șt. Mărcuș. Fiecare ne-a întărit nădejțile pentru viitor, ne-a dovedit că este bun drumul pe care am apucat.

Altă datorie a societății s'a recunoscut că este adunarea melodiilor, a cântecelor noastre populare, cari trecând din gură în gură se schimbă, se prefac și, multe dintre ele, se pierd, păgubind astfel averea noastră națională și scăzând prețuirea noastră de către străini. Pentru aceea s'a ajutat strângerea și tipărea mai multor doine și jocuri românești, s'a cumpărat un fonograf cu care să se prindă toate florile, toate podobeale cântecelor noastre așa cum le trăgăna cei mai meșteri cântăreți de pe sate, și s'au împărțit bani unor societăți de cor, cari s'au dovedit vrednice.

Încă dela înființarea ei societatea pentru fond de teatru avea să se îngrijească de crearea unei biblioteci teatrale. Adevărat că sarcina aceasta este cea mai grea, fiindcă talentele, scriitorii buni nu se nasc după poruncă, nici nu ajunge să scrie bine un autor slab când îl ispitește, la căderea cortinei, o sumă de parale. Pentru aceea cu biblioteca teatrală stăm rău până în ziua de astăzi. Din întreg pomelnicul cărțușilor dela librăria Ciurcu din Brașov abia poți alege ceva. Între traduceri și localizări sânt unele curățele, dar prea puțin potrivite — iar între cele originale doar una singură e vrednică să fie reprezentată, cu toate că societatea și-a împlinit datorie de a îmbărbăta, prin premii și tipărire gratuită, pe scriitorii și traducătorii noștri de piese teatrale.

Firește că s'ar putea face și critica unor fapte și a multor întrelăsări cari se pot băga de samă în conducerea societății, dar ni-se pare că mai multă vină are marele nostru public, care, după ce s'a convins că îndrumarea generală de azi este bună, întârzie încă cu sprijinul său. Căci după patruzeci de ani averea societății pentru fond de teatru este abia pela o jumătate de milion de coroane, iar numărul membrilor ei desnădăduitor de mic. N'o să ajungem odată să înțelegem, că un popor, care și asigură ființa și dezvoltarea vieții sale sufletești prin lupte mai mari, mai grele decât neamurile libere, trebuie să se pătrundă de nevoia unei jertfe materiale fără codiri și fără murmur?

În nădejdea unei îndreptări și în direcția aceasta salutăm călduros adunarea generală a societății pentru adunarea fondului de teatru românesc, dorindu-i muncă spornică și împlinirea idealului cât mai grabnică!

Presă unghurească și împăcarea.

Baronul Bánffy, în al doilea articol al său »Guvernul și naționalitățile«, după ce laudă puțin pe contele Tisza, îl ia la refec pentru contradicția dintre următoarele două pasagii ale cuvântării lui. E ridicol să învinuiești nația unghurească cu asuprirea naționalităților, — și: lăvitarea să ne prezintăm cu doleanțele noastre legitime ca să ni-se facă dreptate. Dacă nu sântem asupriți, ce fel de dorinți și interese îndreptate putem avea? Cel mult să ni-se facă concesii mai multe decât ne garantează legile țării!

Cum însă Ungaria, pentru a putea ajunge să fie cel mai de seamă factor al monarhiei, după cum dorește și Tisza, trebuie să devie stat național unitar, rezoane superioare de stat impun mijloacele, de a ne desființa, recomandate și de sentimentele șovine. Aceste mijloace brutale va trebui să le accepte și dinastia, fiindcă așa-i cer interesele amenințate de tendințele separatiste și centrifuge din Austria.

Prin urmare nu concesionul și bunăvoința, ci războiul de exterminare trebuie să fie lozincă celor cari sânt astăzi la putere, căci altfel n'are, nu poate avea rost politica imperialistă unghurească, crearea monarhiei »ungaro-austriace«. »Nu ni-cugetăm numai de azi în felul acesta. Înaintea ochilor noștri plutea și mai de mult tendința aceasta. Nu ca și când ea s'ar putea realiza de azi pe mâne, ci ca un scop la care totdeauna am privit, chiar și când am avut prilej să mă validitez, ici-colo, și eu, când ne am pus ca una dintre întele de căpetenie — cu destul succes — »Armonizarea sentimentelor și străduințelor regelui și națiunii... Baronul Bánffy încheie »apologia« »zdrobirii« noastre amintindu-și, îndușoșat, zilele de când era el la cârmă, când »naționalitățile nu se mișcau« și »națiunea credea în unitatea națională a statului unghuresc«.

Ocupându-se de articolul acesta al lui Bánffy, »Független Magyarország« scrie, după ce constată caracterul bombast și lipsa de soluții practice la aprigul baron: »Nu l'adevărat că politica de concesii ar fi primejdioasă pentru Ungaria. Noi credem că în privința concesionului naționaliste putem merge până la un anumit grad, care nu trece peste § XLIV din 1868. Dar în schimbul concesionului vrem garanții sigure că naționalitățile se vor împleteni cu idea de stat unghuresc și că vor învăța unghurește«.

Adică: magharizarea nemărturisită!

Despre »pacea cu naționalitățile« scrie și se mofociosul de seară al guvernului, »Budapesti Napló«. Scopul acestui articol lung este liniștirea spiritelor unghurești agitate, alarmate de zvonurile despre pace cu noi, și lingușirea lui Fr. Kossuth și Bánffy (art. I).

Găsim însă și pasagii vrednice de reținut: »Guvernul Héderváry nu tratează cu grupări naționaliste, ci se sfătuiește — firește, fără a lua nici un angajament, numai ca să se informeze — cu cetățenii naționaliști cari se pricep, ca indivizi singuratici... cum s'ar sfătui, într-o chestie care ar privi lăcățele, cu un lăcățar celebru...«

Urmarea firească: Între guvern și între baronul Bánffy nu există, sub raportul acesta, nici o deosebire, — deci să-l ajute în acțiunea de rezolvire a chestiei naționalităților.

E bine să reținem declarațiile acestea sincere, cari vor avea, poate, darul să deschidă ochii multor »meșteri lăcățuși« de-al noștri, porniți cu alai pe drumul păcii care l'va căpătul — »individual« numai, bine înțeles.

O boală națională primejdioasă

Cu acest titlu am cetit un articol în foaia locală nemțască din Sighișoara (Schärburger Zeitung) în care se descoperă năzuința părinților de azi, de a asigura copiilor lor o astfel de poziție socială, în care să fie esclusă munca fizică, deoarece toate clasele sociale sânt de credință, că comerțul sau industria, sânt ocupațiuni dejositoare. Și aceasta, din cauză, că nu i-se dă atențiunea cuvenită muncii productive, iar cei ce poartă vre-o astfel de meserie sânt desconsiderați, și nu sânt stimulați cinstiți îndeajuns.

Poziția de avocat, medic, funcționar și alte asemenea, sânt la care râvneste în ziua de azi fiecare. Nu este însă așa în alte țări, cu deosebire în Angliera (Anglia) unde se dă adevărata cinste clasei de mijloc, căci lordul bogat își crește copiii — cu deosebirea celui întâiu născut — pentru a deveni comercianți sau industriași, și nu le este rușine părinților cu copiii, cari vând de după teșghea, sau cu ceice își șterg sudoarea feței cu sorțul vânăt dela brâu în vre-o fabrică.

Acestea sânt ideile pe cari le desvoltă susnumitul articol.

Afirmațiile acestea sânt atât de adevărate și actuale, încât merită să ne ocupăm noi cu ele, căci se potrivesc stării noastre sociale de acum.

Oare ce să zicem noi românii, când nemții sau sașii se plâng de boala aceasta? Ei, cari au în mână comerțul și industria din Ardeal!

Trebuie să recunoaștem că sântem tare nepăsători și indiferenți față de clasa mijlocie, și nu sprijinim îndeajuns această clasă socială.

La noi, cel din urmă econom, dacă apucat cumva și și a trimes copilul la școală în oraș — nu se oprește cu gândul până la poziția sau »domnia« cea mare, ca și care are să se facă feciorul lui. Despre clasa inteligentă nici nu mai vorbim. O doamnă de a noastră ar fi stare să-și scoată ochii, în cazul când îndrăzni să-i recomanzi vre-un meșteșug băiatului ei plin de secunde.

Boala aceasta ne împiedecă mult în progres.

Este recunoscut, că noi Românii produsăm multă inteligență în deceniile de urmă. Asta la tot cazul, că ne înveseșim mai ales că aceasta o recunosc și străinii cari nu văd cu ochi buni progresul nostru. Clasa de mijloc a înaintat și înaintază însă cu pași greoi. Și oare pentru ce? Ne-am prea înălțat dintr'una, vrind să ajungem deodată în vârful scării.

Răul zace ce e drept și în stările noastre, neatârnatore de noi, în cari sânt fost.

Noi am fost exchiși, în timpurile vechi, atât dela carte, cât și dela meserie.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocnelii separate, în oricare parte a Ardealului.

În apropiere la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la

pentru că dela Székely și Re...

fabricanți de mobile în Marosvásárhely...

și constă...

conform tocnelii separate, în oricare parte a Ardealului.

Să fim atenți la

noi în Ardeal tot comerțul și industria exclusiv în mâinile Armenilor și a celor cari colindau — pe vremuri în- ca jidovii de azi, din sat în sat, cu încărcate de mărfuri, pe unde nu meseriași și negustori, fiind ei așezați regulă în centre și vindeau și cumpărau din greu. Negustori nu erau atunci pe Români nu avea dreptul acesta, dar nu putea isprăvi așa ceva, căci era de carte, așa că de ce avea lipsă dela străin.

când stările s'au mai îndulcit în câtva am fost lăsați la școli, am pornit toți învățatură. Toți se sileau să se facă precum e și în ziua de azi. Și dacă băiat dat la școlile din oraș s'a o- în vre-o clasă, nu să cerce părinții să găsi altă carieră, ci haide cu el acasă unde a pornit, așa, că rămânea — pre- rămân mulți și în ziua de azi — bie- băiat, nici tu domnișor, nici tu băiat de țară. Mulți apoi din lipsa de mijloace, nu să părăsească gimnaziul, la care făcut 2—3 clase, și să vină în sat, să poarnele plugului în mână, căci la me- sug nu erau învoiți părinții să meargă. Meseriile erau disprețuite.

De comerț nu mai vorbesc, căci acolo, săraci și fără spirit de întreprindere, aveam loc. Iar dacă vre-un părinte — domn ori plugar mai cu stare — avea la școală, îi lăsa să învețe pentru a face cu toții domni.

Cu vremea am venit apoi și noi la gân- bun de a ne da copiii la meșteșug, dar era aceasta cu puțință, căci străinii prea primiau la învățatură băieți de ro-

După terminarea anilor de ucenicie, ce au însă, și ce fac în ziua de azi so- sau calfele? Ei neavând mijloace sau zgere — cum se observă aceasta la sași osebi — ca să facă călătorii de studii orașe și țări străine, ei se înfundă iute grabă în satul lor, unde își încep me- Natural că neînvațați pe deplin, ne- niți, intoleranți față de greutățile înce- și fără credit, ei tânjesc și devin cărpaci. Asa, că de abia pot trăi de pe mâne.

Dar iată răul cel mai mare. Nu ne spri- oamenii noștri. Admit că vor fi ca- când aceasta provine din vina cutărui mesionist sau institut de al nostru.

om fi în altele dar în privința aceasta nem slabi naționaliști. Așa, că meseriași trebuie se lupte mult — în cele mai cazuri zadarnic — până ce-și asi- o clientelă românească. Dar să spun mai un caz. Făgărașul este poate cel mai mic centru românesc. Și câți comer- avem? Ți-se rupe inima, când vezi, zerea, sutele de români ce forfotesc în pă, intrând cu bani și eșind fără bani prăvăliile perciunaților, sau a comer- ților străini.

Dar aici joacă rol de multe ori banul. Comerciantul sau meseriașul român își pe meșteșugul cu bani puțini. El nea- capital și credit mare lucrează cum biet de. Și să întâmplă, că el trebuie să lucreze început ceva mai scump.

tre împrejurările acestea clientul-român e baza și nu-l mai caută, căci țaranul

nostru își pierde simțul național, când e vorba să dea mai mult.

Dar inteligența ar trebui să premergeă cu exemplu.

Când ar fi să sprijinim cu toții pe oa- menii noștri, scăderile acestea s'ar delătura, și am căpăta comercianți și meseriași tari, cari ar lucra chiar ca străinii îmbuibăți.

Și aceasta să se facă, căci e timpul ca să nu-și mai bată joc de noi străinii, îngră- șați pe b. nii noștri.

Să ne dedăm a ne iubi neamul și legea, și să mișcăm odată carul din pietri și în direcția aceasta.

Eugeniu. Munteanu
preot în Vărd.

Cereți închiderea crâșmelor Dumineca.

Comitatul Sălagiu a făcut statut, prin care oprește deschiderea crâșmelor Duminecile, în ziua întâia de Crăciun, Paști și Rusalii și în serbătoarea sftului Ștefan. Ministrul de interne a întărit statutul.

E de prisos o mai insista asupra primej- diei și pustiirilor beției. Cea mai mare parte dintre crime și fărâdelegi se săvârșesc în stare de beție și în dumineci și sărbători. Beția ruinează bunăstarea, cinstea, buna în- țelegere în familie, moravurile și sănătatea nu numai la alcoolici, ci și în urmașii lor. Printre copiii și strănepoții alcoolizilor se găesc nebuni, epileptici, ofticoși, așa că al- cooliștii se sting în câteva generații. Scă- derea numărului de ficiori voinici la asen- țări e urmarea beției. Popoarele și statele sânt amenințate cu ruină și pustiire totală din partea alcoolismului.

De-aceea ar fi trebuit, ca chiar statul să ia măsuri în contra acestei plăgi incalu- labile. Venitul statului după alcool e un interes cu totul secundar. El poate fi sub- stituit prin ridicarea dării suplimentare care e cu mult mai suportabilă decât risipa cu alcoolul și atâtea falșificate și s'ar mântui atâtea interese, a căror neglijare amenință însăși existența statelor. E o chestie de viață pentru state și popoare.

Oricare cetitor cu durere pentru soarta poporului nostru poate trimite la comitetul municipal al comitatului (megyei törvény- hattóság), în care locuiește, o scrisoare fără timbru (în cauză publică liberă de timbru), prin care cere închiderea crâșmelor Dumi- necile prin statut, ca în comitatul Sălagiului. Cu cât mai numeroase scrisori se vor da, cu atât mai bine. ic.

Scrisoare din Șiclău.

— Răspuns la un apel. —

Însinte cu 5—6 ani aveam în comună vre-o 80—90 abonați la ziarul »Tribuna«. Azi de abia mai avem vre-o 35 de toți. Nu înțelegem de unde provine aceasta decadentă!?

Unul va zice, că n'are timp, să citească, altul, că-l scump abonamentul, al treilea, că nu se prea pricepe de ce cetește etc.

Fie una, fie alta, fapt e, că nu se cetește des- tult. Șapoi urmările ne dau atestatul.

Ni-e rușine și ne pare rău, că într'o comună curat românească, cum e a noastră există deja de aproape 20 de ani o școală comunală cu limba de propunere ungurească, iar cea româ-

nească nu se propune nici decât, ba cel mai mult văzurăm mai dăunăzi, că preoful nostru a fost pus supt acuză pe motiv, că ar fi agitat, când i-a îndemnat pe băieții dela aceea școală, să învețe și cetirea românească.

Rușine nemai pomenită, că școala aceasta s'a put înființa la noi, unde nu 30, ci 3 băieți nu sânt de altă naționalitate! A și fost timp, când numai doi băieți umblau acolo, un ungur, și unul dela noi: și totuși averea noastră era la ei. Cum la ei? D'apoi, că doar comitetul comunal are să aleagă din sânul său 5—6 membri, cari supt numele de »scaun școlar« administrează toate afacerile școlii comunale! ? Iar comitetul constă numai din Români! ?

Dar scaunul constă numai din străini! ? Știm toți, că jidani trecuți prin toate falimentele, Dolfi »Ghihoru« etc. preotul catolic dela Socodor, dascălul dela școală și drăguțul notar Horváth, dis- pun acolo, deși nu l-a ales nici dracu, la frun- tașii din comună — după starea de azi — n'au nici un cuvânt. Cum se poate, dacă este lege? Dar școala aceea nu i înființată de lege. Și chiar dacă e lege, par'că nu mai sânt și altele pe hâr- tie. Vom vorbi de una mai târziu.

Nu școala și nu scaunul școlar jidovesc ne strică însă nouă, ci neștiința și slăbiciunile noas- tre. Am cerut la comitetul comunal să ni se arate statutele școlii. Nu ni-s'au arătat, căci n'are și chiar de ar avea, sânt false.

Am propus deci să fie transformat în școală românească. S'a primit. Am ales și membrii în scaunul școlar, dintre noi. În vorba însă — zice notarul — că s'au nimicit hotărârile noastre la comitat, pe motiv că, după legea lui Apponyi din 1907, starea actuală cu limba de propunere ungurească nu se mai poate schimba.

Știam prea bine, că acesta ne vor răspunde. El bine, dar pe ce se bazează starea actuală?

Am venit dar cu o altă propunere și anume, ca școala aceea, fiindcă n'are bază legală, să fie desființată și noi să-l denegăm orice subvenție.

Ce să vezi însă — a venit la ședință și dl protopretore!

Și atât a fost de ajuns, frate șiclăuane, ca să-ți arăți toată slăbănogia și neștiința. Din 30 de înși abia 5 au votat pentru propunerea lui Dimitrie Codreanu. Ceilalți afară de un bătrân rușinat care numai dușmăni seamănă — ar fi votat, dar nu știu sârmanii, că se poate și în prezența dlui protopretore să votezi, ceace lui poate nu-l place deși în privința aceasta li-s'a dat frumoase do- vezi din partea părintelui bătrân Ion Codreanu și din partea fruntașilor Dimitrie și Petru Co- dreanu, că tocmai cu astfel de prilej trebuie să și arăți mal mult jalbele, chiar dacă dl respectiv este fără răbdare, cum a fost și e de obicei ca noi.

Dar să încheiem cu școala, ca să răspundem la ceea ce ne cere un domn, în nrul dela 13 August al »Tribunii«.

Ne doa.e, văzând, că batjocura cu matriculele de stat, pe care noi o credeam locală, se arată drept o insultă la adresa tuturor Românilor.

Volam tocmai, să ne informăm, că oare și pe aiurea e așa. Eram însă convins că nu va fi altfel.

Ni-a făcut dar un bun serviciu dl care așteaptă scrisoarea noastră, căci și noi așteptam a D sale. Il mulțumim pentru aceasta.

Zice, că la el Cătană îi Katona, Cosma Koszma etc. Și la noi s'a falșificat Codreanu în Kodreán, Tucudeanu în Czukughán, Mihutiu în Mihucz, Jurjeu în Zsurzsó, Cornea Kornye etc.

Tot cludat ni-s'a părut nouă lucrul acesta și câte odată mai protestam să nu fim scriși așa. Și ce a fost răspunsul? Că »sântem în țara un- gurească«. N'ai ce i face țara și ai gălat, cu a- ceasta toate sânt motivate. El bine, d'apoi că și Zeisler, Klein, Schönbrunn sânt într'o țară cu noi și spre nefericirea noastră în Șiclău, pentru- ce se scriu ei dar la fel?

La aceste nu mi-s'a mai dat răspuns. Vedeam, că va fi ceva în lucru, ce nu poate lipsi, când li vorba de Români. Nu știam însă, că avem drept, să pretindem ca numele nostru să fie scris co- rect, odată ce notarul ni-e interzicea tot mereu.

Mal târziu am ajuns, să ne cunoaștem dreptul acesta.

Am și mers fără întârziare la notar și l'am cerat, că s'a atins, cu mână murdă, de averea noastră, cea mai prețioasă și l'am adus aminte, cum zicea el, că să nu-l »batjocorim« matriculele subscrind Codreanu, Tucudeanu etc.

»Dar cum d-le, nu d ta ne-ai batjocorit în felul cel mai spurcat? Cu ce drept ai pretins, să ne scriem pocit? Și de ce ne-ai falsificat numele? Pentru ce sânt matriculele bisericești, au nu acele aveau, să îl servească de model, căci doar legea le-a impus?« Al venit, ca un spine rău între noi — știl D ta cum — și ne pretindea să ne scriem, cum vrea D ta.

De unde să fi tocmai D ta și nu eu competent, când li vorba cum mă scriu? S'a dovedit.

De când li notarul acesta noi nu mai avem în sat nici Flore, Avacom, Vasile, Vichente etc. ci Virág, Habakuk, Vazul, Vineze etc. Necondiționat, că li trebuiau gene așii, cari deja prin bottez, să se împărtășească de ta na națională, ca apoi cu timpul spre nefericirea lor să poată ocupa cu tot dreptul locul ce li-s'a crotit în școala ungurească (a domnului) iar spre mărirea statului național, să poată figura în statistica oficială din 1900 în loc de 20-30, 3-400 Unguri între Românii din Siclău. Slabe proptele.

Dar să revenim. — Când am ajuns să ne cunoaștem dreptul — Când am ajuns să ne cunoaștem dreptul ne-am adresat către dl protopretore adevărat și l-am rugat, să dispună ca matriculele pocite să fie corectate conform matriculelor bisericești, adică conform adevărului. De fapt s'a și întâmplat, căci deși îl scuza dl protopretore pe notar, că nu poate ști ortografia română, la îndrumat, să inducă pe viitor numele corect. Dar ce era să fie cu cei induși? Cum va fi tatăl Czukugyán Zsurzó și fiul său Tucudean, Jurjeu? Nu se putea. Am pretins dar ca și inducerea din trecut să fie corectate. La aceasta ni s'au cerut apoi extrase, că vezi bine noi trebuie să motivăm și să dovedim pentrucă *astfel*, iar ei nu trebuie să ne motiveze pentrucă *altfel*.

Dl preot local pricepând prea bine însemnătatea cauzei noastre, și-a angajat să ne dea extras gratis.

Am și luat pân'acum câțiva și le-am dus la notar.

Observăm, că de atunci numele mai multor familii se scrie bine românește. Ba au mai năpărlit și din Demeter Dimitrie, Tivadar de Toader, Gábor de Gavrilă etc.

Aceste semne însă nu trebuie să ne rețină, ca noi, până la unul, să-i ducem extrase notarului căci ne-am convins în destul câtă garanță ne dă bunăvoința lui. Sântem chiar datorii s-o facem aceasta, căci nu-i vorba de dreptul unei persoane, ci a unei familii întregi și nu-i iertat, ca noi reprezentanții de azi să lăsăm răpit avutul național al celor de mâne. Iar ceice vor trece lucrul acesta cu vederea, să fie așteptați la blăstămarea copiilor lor. Amin.

Dați-ne voie să mai amintim un lucru, la care ne-am provocat mai sus. Li vorba de limba protocolară românească în comune.

Am ajuns să vedem și să cunoaștem și noi mai de aproape, cum se conduc treburile comunale.

Vedem artistia comunală și comitetul comunal, ca două organe orânduite de lege, să se îngrijască de toate treburile comunale și să le ducă la bun sfârșit.

Cam așa se și întâmplă. Zicem cam așa, deoarece am văzut și vedem în practică, că multe hotărâri de ale comitetului nu se execută în sensul lor adevărat, ba de multe ori chiar într'un sens contrar. Ne întrebăm, ce va fi cauza?

Ni-se părea nouă în totdeauna prea neferesc, că noi deși știm carte să nu putem controla, ce și cum se ia în protocol, ci totul se stea în liberă voință a notarului, iar responsabilitatea să fie a noastră. Cum mai avem noi autonomie, vreme ce un singur om le dărege toate, fie că după voia sa, fie, că după voia altora.

Am aflat așadar că aceasta va fi cauza abuzurilor. Dar ce să-i facem? Să-i mai zicem, că ar fi bine protocoale și românești, ni se va răspunde că »sântem în țara ungurească«.

Am celtit însă și ne-a ajuns în mână o carte în care se vorbește de limba protocolară. Fiind

năcazul nost am cetit-o cu atențiune și am aflat acolo și alte dispoziții pentru »egala îndreptărire a naționalităților«. Și ce zicea legea aceea (art. 44 din 1868) despre protocoale? Ca fiecare comună singură să alege limba protocolară și de agende, deci protocoalele au să fie conțuse în limba pe care a 1/5 parte din membrii comitetului o doresc.

Cunoscând noi acu dreptul acesta numai decât am cercat să rupem cu starea abnormală de mai înainte. În iarna anului acestuia s'a propus la comitet din partea fruntașului Petru Codreanu și s'a primit unanim, ca limba protocolară și de agende de aci înainte să fie cea românească.

Și ce era să urmeze? Numai decât executarea. Dar aceasta a întârziat încă și până azi.

L-am interpelat mai de multe-ori pe notar, ce este cu hotărârea noastră? A tot încunjurat să ne spună. În fine ni-a spus, că a apelat-o.

Mare vorbă, tu ca notar comunal ai apelat ori protestat, ca legea să nu fie lege. La cine ai apelat? La comitat. Și cum va hotărî comitatul în sensul acesta peste o lege sfințită de Majestatea Sa?

Dar de ai fi protestat chiar la Maj. Sa, până-când cu învoirea Acestuia nu s'a șters legea pe calea, pe care a fost adusă, până atunci sântem în drept să pretindem executarea ei. Și o vom pretinde sus și tare nu numai noi, ci toate comunele locuite de Români!

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Un Siclăuan.

Pentru Românii inundați.

Din Caransebeș am primit azi următoarea scrisoare:

On. Red. al ziarului »Tribuna«.

Arad.

Confirmând primirea sumei de 5264 coroane, colectate de ziarul »Tribuna« pentru cei nenorociți prin potopul dela începutul lui Iunie 1910, mă grăbesc a Vă exprima atât în numele meu cât și al fiilor mei sufletești atât de greu încercați călduroasele mulțumite pentru ajutorul oferit.

Dumnezeu să le răsplătiască tuturor contribuenților această jertfă, iară Dv. să vă întărească condeiul ca să mai puteți aduce și multe alte servicii bune neamului nostru.

Caransebeș, 3 August v. 1910.

Dr. Miron Cristea,
Episcop.

Apelul »Tribunii«.

La apelul nostru au mai intrat următoarele contribuții:

Pentru Solnoc-Dobâca. Dela Dr.
I. Macavei, Noroli — — C. 10.—
Sumele de până aici — — » 1317.—

Total: » 1327.30

Pentru Bănățeni. Dela Leontie
Popoviciu, paroh, Duseșd — C. —90
Sumele de până aici — » 5480.78

Total: C. 5481.68

S'au expediat la Caransebeș » 5264.—

Rest: C. 217.—

Din străinătate.

Convenție secretă între Austro-Ungaria și Bulgaria. Ziarul »Nevoie Vremia« din Petersburg publică supt rezervă știrea că guvernul rus va rechema miniștrii săi din Belgrad și Sofia, pentru a le da instrucțiuni, din cauză că s'ar fi descoperit o convenție secretă între Bulgaria și Austro-Ungaria, convenție în baza căreia ar

urma ca Austro-Ungaria să ocupe Sandjakul, iar Bulgaria Macedonia.

Această știre a produs o enormă senzație la Belgrad și e viu comentată în cercurile politice.

Ziarul »Vecerna Pošta« din Belgrad anunță pentru la toamnă evenimente neașteptate.

România în Balcani. »Le Matin« din Paris primește dela corespondentul său din Marienbad, cu data de 11 August, o telegramă din care extragem următorul pasaj.

»Aflu că vizita marelui vizir la Marienbad și ocolul făcut pela Sinala, au emoționat adânc spiritele din Bulgaria. Dar atâta timp cât nu se va cunoaște în Bulgaria scopul adevărat al acestei călătorii, e probabil că regele va putea stăpâni opinia publică.

Declarațiile lui Tanin bay; drept răspuns la interview ul d-lui Milovanovici, publicat de »Matin«, au iritat populația, dar ideea unei înțelegeri posibile între Turcia, România și Austro-Ungaria pune pe gânduri și pe naționaliștii cei mai determinați.

Teatru de diletanți.

— Cu prilejul reprezentăției din Sighișoara —

Statistica înregistrează din an în an un număr tot mai mare de reprezentații teatrale date de diletanți nu numai în centrele românești, ci și în comunele mai mari sau mai mici, mai mult sau mai puțin locuite de noi.

Aceste reprezentațiuni sânt de obicei împreunate în frumoasele noastre petreceri de vară.

Fără îndolală, faptul acesta însemnează pentru noi și cultura noastră un moment de înaintare, datorit în primul rând »Societății pentru crearea unui fond de teatru român«, și zeloazelor ei comitete filiale, cari au menirea să ne ridice în ce privește arta dramatică, la acelaș nivel cu poezia înaintate ale occidentului.

Pentru a să putea însă desvolta în direcția sănătoasă fiecare ram al artel, se cere dela cultivatori pe lângă unele însușiri personale și o muncă serioasă. Așa e și cu arta dramatică.

Sânt multe cerințele impuse cultivatorilor artel dramatice, fie aicea actori de profesiune sau diletanți, și din împlinirea acestora se naște apoi deosebirea, ce se observă între diferitele trupe de diletanți, — dela perfecționarea lor deosebirea între diletant și artist.

Diletantul conștiencios care își dă seamă de sarcina ce și-a luat-o, conștiu de greutatele împreunate cu interpretarea unui rol, — pentru el probele sânt ceasuri de muncă oboseitoare —, pe când cel mai puțin conștiencios le face toate mai ușor, și numai ca din »trecere de vreme«.

Acești din urmă nu-și dau seamă că există oameni, cari toată viața ș'o jertfesc artel dramatice, muncind din greu spre a putea produce ceva solid pe acest teren.

E un fenomen curios, că în nici un ram al artel n'a luat așa avânt diletantismul, ca în arta dramatică.

Atribul aparițiunea aceasta faptului, că diletantul întâmpină în toate celelalte ramuri ale artel critică mai severă, decât în ramul artel dramatice. Până când un »poet« sau muzicant diletant întâmpină o critică de multe ori foarte nemilosă, — diletantului nostru pe teren teatral sau nu li se face de loc critică, sau dacă i-se face, aceasta e redată în termenii cei mai elogiși sau cei mai indiferenți, lipsind cu totul critica sinceră și binevoitoare și obiectivă. În chipul acesta ajunge diletantul conștiencios pus pe aceeaș treaptă cu cel neconștiencios, prin ceace primul pierde din zel, iar cel al doilea câștigă în vanitate.

Pierde însă prin aceasta și dezvoltarea gustului bun.

Ne trebuie așa dar o critică binevoitoare și

...să, din care diletanții noștri să câștige pentru viitor.

...aceste critici să și vadă răsplata cei ce se în mod serios și pedeapsa — dictată cu de îndreptare — cei cari cu ușurință și cu profane s'au atins de zeița artel.

...departe de a zice, că numai actorii de serie și artiștii sânt îndreptățiți a juca pe căci recunosc cu plăcere, că am văzut și diletanți, cari și-au interpretat rolurile mai de orice critică, dar durere o mare parte reprezentărilor noastre, atât ca fond (piesă), ca formă (predare) sânt de o valoare mi-

...za e în primul loc de a se căuta în im-... ca nu avem noi un organ special pen-... ta dramatică, în care să se dea publicu-... caziune de a discuta chestiuni referitoare la... ta artă, un organ în care să se publice în-... tate succese pe terenul artel dramatice; în... să se publice spre orientarea fiecui piesele... teatrală), în care să afle diletanțul îndru-... în ce privește tehnica unei piese, în care... se publice rezultatul și critica obiectivă a di-... noastre reprezentațiuni de gen dramatic, în... în cuvânt, în care viața noastră pe terenul... să se reoglindească. Redactarea unui ast-... organ ar cădea în competența comitetului... al »Societății pentru crearea unui fond... trului român«.

...diletanțismul în cele teatral pentru noi nu e... ce neglijabil, a cărui dezvoltare, sau decă-... să ne poată lăsa rece. E un factor absolut... menit să desvolte gustul și simțul ar-... în toate păturile sociale; și arete în sfârșit... nostru, că teatrul nu e ceia ce el pore-... »comedie« și că actualul nu e »come-

...rezultatul acesta vom putea ajunge numai... diletanților noștri să afle îndreptări bune și... lipsite de îngăduințe și personalități... îngăduințe și atenția asupra pieselor bune... cândul și omnia de teatru, în care aceste... valoare, precum și traducerea redată într-o... mească rea, cari tocmai din cauza defectelor... mult mai greu de predat, când în sarcina... greutatea de a prezenta erorile, și de a... goliul piesei prin jocul său.

...servăm aceste le-au scris din pallejul repre-... teatral ce s'a dat în Sighișoara la 7... n.

...redat cunoscuta piesă a lui Caragiale »Nă-

...bună greutatea, cu care au avut să lupte... succesul lor ne a surprins plăcut. Chiar... primă cu eșirea lui Dragomir plină de efect,... uat că dl Dr. Victor Suciu în rolul acesta... zicului ucigaș frământat și muștrat de con-... e stăpân peste situație, și a pătruns ca-... complicat al figurei interpretate de dânsul... si poate l-a lipsit în oarecare măsură orga-... plin dezvoltat, care ar fi una din cerințele... ale acest ui rol, jocul dlui Suciu, care do-... ne numai deplină înțelegere și aprofun-... dar și o muncă serioasă a fost așa de de-... mai ales în scenele puternice încât a... simpatia tuturor, în ciuda rolului său de

...soara Victoria Pușcariu în rolul Ancel, ne-... lui Dragomir, înfiorătoare în plănuirea rece... unării și setoasă de sângele ucigașului pri-... el bărbat Dumitru, a avut o situație cât se... de grea, având să interpreteze un rol care... calități de artistă mare. Cu toate acestea... publicului. În unele scene cu Gheorghe... rolul ar fi fost la loc, să desvolte mai mult... ment. Asemenea și monologele — ce e... foarte grele — ale Ancel n'au fost tocmai

...serul Ancel d. Ioan Varga în rolul lui... ghe, deși uneori cam sfios, a fost bine și

...ocnașului Ion a fost încredințat dlui Oc-... Stoian.

...acest rol cere un actor matur, înăruul no-... terpreta'or s'a achitat cu multă dibăcie, și... aplauzele recunoscătoare.

...biblioteca teatrală a Societății de teatru, un... modest, dar promițător. Nota Red.

Aplauzele pe scena deschisă adusă lui Drago-
mir și Ion precum și buchetul minunat oferit
d-șoarei Pușcariu a dovedit atenția publicului.

A urmat apoi, comedia într'un act »Capriciul
unui tată« trad. de Z. Bărsan.

Veselia stărnită în public chiar cu prima scenă
s'a potențat crescândă până la sfârșitul piesei, A
fost și imposibil să rezisti râsului la jocul suc-
ces al D-șoarei Livia Pușcariu (ca văduva Ecst.
Muntean) și al dlui Dr. Suciu (ca Napoleon) cari
în comicul de situație au fost plini de spirit,
viață și umor.

Aplauze entuziaste și un buchet de roze d-șoa-
rei Livia Pușcariu au fost răsplata meritată.

Nu voi să trec cu vederea pe Anton chelnă-
rul (Di Varga) care în rolul acesta mic a fost
foarte la loc.

Dispoziția veselă s'a continuat în partea a doua
— danț până n zori. V. r.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 17 August n. 1910.

— Două tablouri. Dl Ioan Popoviciu,
preot în Sânt-Nicolaul mare, și soția sa Cor-
nelia n. Fișeșianu au dăruit pe seama re-
dacției noastre un frumos tablou în culori,
reprezentând figura eroică a marelui Voevod
Mihai Viteazul.

Au dăruit în acelaș timp și pentru școala
română de fete din Arad portretul în cu-
tori al marelui Arhiduceu Andrei Șaguna.
Amândouă tablourile sânt cuprinse în cadre
frumoase.

Mulțumim stăruitor și pe această cale
pentru simțirea acestor de dragoste româ-
nească.

— Alegerea de protopop din Li-
pova. Azi a avut loc alegerea de protopop
în Lipova. Majoritatea voturilor a intrunit-o
profesorul Dr. T. Botiș, dela seminarul
teologic din Arad. Dintre ceilalți candi-
dați părintele Florian Roxin, a primit 5 vo-
turi, părintele Manoil Fabrițius 3 voturi,
iar părintele Sever Secula 1 vot.

— Incediul din Bruxelles. Regele Albert,
care se pregătea pentru o călătorie în Azia pri-
mind Luni în Bozen știrea catastrofei, s'a reîntors
imediat la Bruxelles. În München îl aștepta re-
gina care venia din Posenhof. La zece ore pe-
rechea regală și-a continuat drumul peste Stras-
burg la Bruxelles.

Expoziția din anul acesta a fost cea dintâi la
care expozanții din Anglia au fost protejați și
de guvernul englez. De-aci se deduce că englezii
au expus lucrurile cele mai de seamă. Numai
mobila de artă antică valorează cinci milioane de
coroane și aceasta a ars cu totul.

Incediul se crede după știrile mai noi că s'a
isecat dintr'un muc de țigară aruncat de vizitatori
în galeriile de lemn ale expoziției. Insuși supra-
veghetorul expoziției a mărturisit că în ziua in-
cediului a interzis mai multor vizitatori fumatul.

Din expoziția franceză chiar după incediu au
dispărut mai multe lucruri de valoare, mai cu
seamă juvaericele. Agenții secreți au constatat că
jefuitorii sânt gardianii și au arestat pe mai mulți
inși la cari au văzut inele cu pietre nestemate.

— Noul protopop al tractului Bu-
teni. Ieri s'a făcut alegerea noului proto-
pop gr-or. al tractului Buteni. A fost ales
cu mare majoritate distinsul preot din Ce-
nadul-sârbesc, fost candidat naționalist la
alegerile recente, dl Terentie Opreanu.

Sincere felicitări!

— Instalarea noului învățător din
Arad-Pârneava. Ieri s'a săvârșit cu cu-
venita solemnitate instalarea d-lui Gheorghe
Popovici, noul învățător din Arad-Pârneava.
Actul instalării a fost asistat de dd. Beleş,
protopopol Aradului, Sava Raicu, secretarul
»Victoriei« și v. președintele comitetului pa-
rochial și Iosif Moldovan, directorul școa-
lelor elementare române din Arad.

În noul învățător, societatea românească
din Arad a câștigat un element de seamă,
iar școala românească din Pârneava un în-
vățător harnic, energic și însuflețit pentru
misiunea sa frumoasă. Fie bine venit în
mijlocul poporului din Pârneava noul mun-
citor al culturii românești.

— Din păcatele noastre. Primim o știre
tristă din comuna Pleșcuța, trimisă de un țaran
tot atât de îndurerat ca și noi când scriem aceste
rânduri.

E vorba de sectele religioase cari seceră mereu
dreptcredincioșii bisericii noastre, răindu-ne
mereu șirele. În Duminica trecută 7 cor. încă au
trecut la anabapțiști 73 de oameni din comuna
Pleșcuța și jur. E un simptom îngrijitor acesta și
involuntar ne gândim la preotul acestei comune,
om tinăr care abia a îmbrăcat ornatul de preot.
Părinte, mare va fi răsplata ta la, între cei de o
seamă și în ceruri, de vei ști cu înțelepciune să pă-
storești turma încredințată ție!

— Țigani ucigași. Din Hunedoara se tele-
grafiază: Edi noapte au trecut prin comuna în-
vecinată Runcu mare mai mulți țigani lăeți. Ca
nu cumva să tute în vre-o casă și să prădeze,
păzitorul de noapte l-a însoțit până afară de co-
mună, în drum, țiganii au răvășit asupra lui și
l-au omorât, apoi au dispărut.

Jandarii îi urmăresc.

— Răsplata păcatului. Acum doi ani
s'a întâmpiat ca țara anu Simon Sârban din
comuna Mermestii, fiind bomav a plecat la
spitalul din Arad pentruca să-și vadă de
sănătate. Simțindu-se însă pe ducă înainte
de plecare a transcris toată averea pe ne-
vastă-sa. După plecare însă aceasta și-a adus
în casă pe cumnatul său cu care a trăit
înainte, în averea agonisită de cel dus, Alal-
tăieri însă acesta s'a reîntors acasă și vâ-
zând trădarea muierei a omorât-o cu topo-
rul, amantul a scăpat. Nenorocitul om a
fost arestat de jandarmi.

— Doyen contra lui Ehrlich. Ziarul pari-
zian »Le Matin« publică un articol datorit pro-
fesorului universitar Doyen, care îl atacă pe Eh-
rlich, acuzându-l că seduce lumea prin publicarea
de date false și tendențioase.

Doyen afirmă că valoarea descoperirii lui
Ehrlich e exagerată și foarte problematică.

Articolul a stîrnit în cercurile științifice sen-
sație mare.

— Sbirii stăpânirii. Sâmbătă seara
câțiva țarani se întorceau oboșiți dela munca
câmpului, urmându-și drumul spre Ciuci. În
tovărășia lor era și o femeie și mergeau pe
drum așa pe îndelete, povestindu-și păsurile.
Din spate le venea un jandarm cu bicicleta și
fără să dea țignal a dat peste bieții oameni,
trântind femeia în șanț. Unul dintre țarani,
mai îndrăzneț cu firea a întreat jandarmul
de ce nu dă țignalul reglementar când trece
pe lângă oameni. Drept răspuns acesta a
scos tesacul și isbindul în cap l'a lăsat
amețit și plin de sânge în mijlocul dru-
mului.

— A murit președintele din Chile. O te-
legramă din Brema anunță: Mount Pedro, pre-
ședintele republicei Chile a murit azi aci, în ur-
ma unui atac de apoplexie. Pedro sosise aseară
la Brema.

— **Loterie în favoarea d-nei Lucreția Russu-Șirianu.** Cunoscuta artistă, d-na *Viola de Anyos*, în pomirea nobililor d-sale sentimente de prietenie pentru d-na Lucreția Russu-Șirianu, aranjează o loterie în favoarea ei, jertfind unul din cele mai frumoase tablouri pictate de d-sa. Loteria cuprinde numerele dela 1 până la 1000. Un număr — o *coroană*. Tabloul e pictat în oleu și reprezintă un admirabil buchet de flori în glastră. Valoarea tabloului se evaluează la 800 până-n 1000 de coroane. Numerii se pot »pune» începând cu ziua de azi până la 1 Octombrie, când tabloul va fi sortit în fața unei comisii, în localitățile ziarului nostru.

S'au tipărit 20 de liste de subscripție, conținând câte 50 de numere și s'au împărțit unor oameni de încredere din clasa noastră intelectuală, în toate centrele noastre mai mari. La redacția noastră s'au ținut numerele dela 800—1000. Ceice doresc să »pună» vre-unul din aceste numere, să ni-l comunice peo carte postală adresată la redacția »Tribunei».

Se oferă un prilej minunat fiecărei familii intelectuale de a-și înfrumuseța locuința cu un tablou artistic de cea mai înaltă valoare.

— **Cloacire de vapoare.** Din Londra se anunță că vaporul »Martos» în apropierea insulei Tarifa din cauza ceței dese s'a cloacit de vaporul german »Elsa» și s'a scufundat. O parte dintre pasageri și mateleți au fost scăpați de vaporul german. Șapte mateleți și patru »cișcinci» de călători ai vaporului »Matros» au fost înghițiți de valuri.

— **Căsătoria baronesei Vaughan.** Din Bruxela se anunță că căsătoria baronesei Vaughan cu d. Durieur, hotărâtă pe Duminica trecută, a fost amânată din motive necunoscute. Se crede că cauza amânării va fi Durieur care a hotărât să adopteze copii baronesei.

— **Atentat contra ofițerilor.** Din Kalinovik vine știrea că un soldat din regimentul 96 de infanterie a împușcat cu arma de serviciu pe gemul sufragerilor unde mânca corpul ofițeresc. Din fericire n'e fost atins nimeni. Soldatul s'a sinucis pe loc. Se crede că cauza atentatului e tratamentul rău.

— **Al optălea congres zoologic.** Alaltăieri s'a deschis al optălea congres zoologic internațional în Graz. Președintele congresului, consilierul Dr. Graff în vorbirea de deschidere a salutat pe participanți, pe reprezentanții autorităților și celorlalte corporații cari veniseră la congres. La sfârșitul vorbirii a acamat de trei ori pe regele, cel mai aprig propășitor al științei. Ministrul de instrucție contele Stürgh a salutat membrii congresului în nemțește și franțuzește, vorbind despre însemnătatea zoologiei în ramul științelor și dorit mult succes lucrărilor congresului.

Primarul Dr. Graff a salutat pe participanți în numele orașului și pe urmă au urmat trei conferințe însoțite de proiețiuni. Congresul a hotărât să trimită o telegramă omagială M. Sale împăratului. De încheiere președintele a raportat că la congres au luat parte șaptesprezece state prin 56 delegați oficiali, 50 de societăți științifice cu 70 reprezentanți și 107 universități și muzee cu 128 de reprezentanți.

— **De ale lui Bernhard Shaw.** Se juca la un teatru din Londra una din piesele sale.

Toată lumea aplauda și striga bravo. Numai un vecin al lui Shaw fluera din răspuseri.

— Cum ți-se pare piesa mea? — îi întreabă între două acte.

— Proastă al dracului — îi răspunde.

— Așa cred și eu — face Shaw — dar ce să ne facem noi doi față cu teatrul întreg care aplaudă?

— **Intimpinare.** La noțta apărută în »Tribuna» sub Nr. 160 — referitoare la alegerea de învățătoare din Ghilad, unde se zice între altele, că alegerea s'a făcut sub »înțeleapta conducere a părintelui adm. protopopesc Aureliu Drăgan»

fi-mi permis a reflecta afirmând, că aleasa învățătoare de acolo e de origine sârbă, și din limba română nici nu e calificată, pe cât știm dânsa nu a fost nici o zi măcar în vre-o școală românească, deoarece atât clasele civile cât și preparandia a absolvit-o în școale ungurești. Toate celelalte patru competente au absolvit preparandia confesională în Arad, și chiar pentru aceea nici nu li-s'a dat nici o atențiune, cu toate că trei dintre ele au fost »proformo» candidate, iar domnișoara Maria Popovici, învățătoarea substituită de acolo a fost cu totul exclusă dela candidare, și poate că chiar în această »înțelepciunea» părintelui Drăgan?! Bine știa părintele administrator că dacă M. Popovici era candidată de sigur întrunia cele mai multe voturi. Aceasta s'a putut vedea de acolo, că mulți alegători mârșii de felul cum s'a făcut alegerea au părăsit localul, fără a vota, și numai astfel se poate explica, că d-șoara Ioanovici a întrunit totalitatea voturilor (43 din peste 300 de voturi).

Este secret public, că pentru reușita domnișoarei Ioanovici a intervenit inspectorul școlar regesc, recomandându-o în atențiunea notarului comunal de acolo, firește și dânsul străin de limba noastră. Acesta apoi și a avut camarazii săi cum e părintele Drăgan și alții. Chiar concursul publicat de comitetul parohial sau mai bine zis de părinte e Drăgan a fost făcut anume în favorul d-șoarei Ioanovici, care știuse deja de toată afacerea, prezintându-se în comuna Ghilad încă înainte de ce concursul a fost publicat în »Foala diecezană». În concursul stabilit de comitetul parohial era pus apriat, că numai absolventele de preparandia ungurească vor putea participa. Firește că absurditatea aceasta a fost retezată la Caransebeș, și părintele Drăgan ar fi putut mult învăța din aceasta procedură corectă acelor dela consistor... Lângă Clacova 1/14 August. *Sentinelă*.

— **O domnișoară absolventă a unui curs de contabilitate și având și praxă de bancă jumătate de an, — caută aplicare la o bancă sau în completul unei prăvălii.** Adresa o dă administrația foil.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvar) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public romîn.

x Nu-o să mai cumpărăm mașini agricole dela revinzători, nici nu o să ne batem capul că la cumpărarea lor ne-a înșelat cutare sau cutare samsar căci în Blaj (Balázsfalva) s'a înființat o fabrică românească de mașini agricole supt firma Eugen Nicoală, provăzută cu cele mai moderne și mai bune puteri de muncă. Deci toți cei cari au nevoie de mașini agricole, să și-le procure dela fabrica Eugen Nicoală, căci o singură cumpărătură e deajuns pentru a rămînea mulțumit și cumpărător. Au apărut deja cataloagele ilustrate cari la cerere referindu-se la ziarul nostru — se trimite gratis celor interesați.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

— **Cărți de școală pentru anul 1910/11,** de asemenea recvizite școlastice se pot cumpăra pe lângă prețuri moderate dela librarul

Veites Iozsef.

Temesvár-Fábric (Noul palat al orașului.)

ECONOMIE.

Austria și creșterea vitelor. Un agricultor scrie în »N. Fr. Pr.» următoarele despre creșterea vitelor în Austria și înțurirea ce aceasta ar putea avea asupra aprovizionării cu carne a monarhiei. Austria zice el, e fără crescătoare de vite; această înțelepciune e pe o treaptă foarte înaltă, ba în multe părți ea e cea de căpetenie. Cum se face însă că nu poate îndestula cererea de carne? De ce e atîta scumpire? Putea-va fi mai curând sau mai târziu altfel? De multă vreme mijlocitorii între crescătorii de vite și cumpărătorii de carne au tot urcat prețul. În 1909, din pricina lipsei de nutreț, prețurile vitelor a scăzut căci crescătorii s'au văzut siliți a le vinde. Cu

toate astea măcelarii nu s'au grăbit a ieftini carnea.

În primăvara lui 1910 nutrețul, fiind îmbeșugă crescătorii au căutat să și cumpere vite la loc sa cel puțin să păstreze pentru prăsilă pe cele ce le scosese din iarnă. Din înțuririle de pe lângă granița Germaniei s'au exportat multe vite. Aceste împrejurări au îngreuiat aprovizionarea orașelor și deci au pricinuit scumpirea cărnii.

În Germania au găsit desfacere mai ales vite de calitate mai bună, căci acolo negustorii de vite sînt mai bine organizați și tot odată nutrețul era ieftin.

Dar urmarea înmulțirii vitelor va duce în curând la cîștinirea cărnii, dacă mai al s va fi și șir de ani buni.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 9 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 [kg] a fost următorul

Orza nouă	
De Tisa — — — — —	21 K. 50
Din comitatul Albei — — —	20 » 70
De Pesta — — — — —	20 » 50
Sânătănesc — — — — —	20 » 40
De Bacica — — — — —	20 » 70
Secară de calitate I. — — —	14 » —
Orzul de nutreț, calitate I. — —	12 » 75
Ovăs de calitate I. — — —	14 » 95
Oscurz — — — — —	11 » —

Posta Redacției.

Tot acelaș. Manuscrisul original s'a pierdut. Comunică-ne, te rugăm, cazul și numele mai scurt. Salutări.

G. D. (Laz). »Nagyvárad» în Oradea Mare »Déva és Vidéke» în Deva, »Lugos-Erdő» în Lugoj și »Temesvári Hírlap» în Misoara.

I. P. (Inend). Înțadar te ai adresa oricui. Putut vedea câte apeluri am publicat și noi și s'a prezentat nici un orfan.

V. C. (Cămăraș) »Mulțumita publică, numai partea taxabilă se poate publica. Manuscrisul păstrăm.

D-lul Grigore A. Marcu. București. Din loteria d-nei Viola de Anyos vi s'au rezervat numerele 801 și 950.

D-lui Ion Băilă. Șebeșul-sătesc. Vi s'au rezervat numerele 800, 900 și 1000.

D-lui Gheorghe Pleș. Bărzava. Vi s'au rezervat numerele indicate de Dv.

d-b. Repetăm că nu am putut să întrebăm de astădată articolul dv. Salutări.

Posta Administrației.

Vasile Dolorean, Bocșa Montană. Am primit 250 cor. abonament până la finea anului 1910 Pavel Borlea, Savu Curdar, George Petig Șiria, am primit 250 abonament până la finea anului 1910.

Alexandru Erse, Gilád. Am primit 250 cor. abonament până la finea anului curent.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

»Tribuna» Institut tipografic, Nichin și com.

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtat dela Viena) în regiune romantică sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza

ANUNT.

1 Septembrie a. c. începând am lipsă

Un candidat de avocat

Salarul care se solvește ulterior pe lună este 120 cor., iară dela esmialară de spese efective 6 cor. diurnă. Reflectanții au a se adresa deadreptul mine în Timișoara.

Petru Țigle, avocat.

Se caută

un tânăr român,

care posedă și limba germană, se căsuțe ca 'asistent la lucrări de comacul cu termenul de 10 Sept. 1910. Care mai lucrat pe terenul acesta sunt prefera. Doritorii de a ocupa acest loc au adresa la Stefan Reinerth, geometru Timișoara—Segesvár, Spitalgasse No. 10.

AVIS!

Pe teritoriul comunei Deag (Deeg, Kis-Körmend) cott. Târnavă-mică, e de vânzare din mână liberă:

o moșie de 280 jug cat.

un complex. Moșia întreagă e fânațiu și bun și pășunat. Reflectanții să se adreseze subscrișului, deunde vor primi toate informațiunile necesare.

Dicioșânmartin, (Dicsőszentmárton) cott. Târnavă-mică, August 1910.

Dr. Marcian Căluțiu.

CUMPAR în orice cantitate flori de friguri, soc, frunze de mășalarniță, bolondaică, clumăfae, rădăcini și frunze de mătrăgună, fie verzi, ori cașate precum și gândaci de frapțan. Farmacia lui SZOKOLY SANDOR, Arad (în fața vîș de biserica sârbească).

Se caută

Un candidat de avocat

cu oareși care praxă
cancelaria avocatului

Dr. Iustin Petruțiu,
Chișineu—Kisjeherő.

Deschidere de ospătărie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că am deschis în Arad, str. Weitzer János No. 7 (în casa Uniștilor)

ospătărie

unde se află orice fel de beuturi spirituoase, bere de Kőbánya, vinuri de deal, etc. Cuiună excelentă. Măncări calde și reci. Primesc și abonați lunar. Rugănd binevoitorul sprijin al on. public semnez Cu deosebită stimă:

Petru Oprean,
ospătar.

Un candid. de avocat

cu praxă, află aplicare momentană în cancelaria mea, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Dr. Enea Andrea,
advocat în
Nochrich—Ujegyház, (Szeben-m.)

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

ACȚII dela institutele »Steaua«, și »Sentinela« se află de vânzare. — Adresa la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

Vin bun,

se află la subscrișul producător de vinuri, — anume:

Vin vechiu din	—	1907	cu	54	fl. litra.
Vin vechiu din	—	1908	, 48	, ,	
Vin Rizling și Roze	1908	, 52	, ,		
Vin d'n	—	1909	, 42	, ,	
Vin Rizling și Roze	1909	, 44	, ,		
Vin alb de masă din	1909	, 38	, ,		
Vin Roșu din	—	1908	, 54	, ,	

Prețurile cele mai joasă. E vin din coastele dealului Șiria (Világos) nu de grădină, nici câmpie, ci din deal.

Rog onoratul public a fi cu încredere.

Butoaie dau împrumut pe timp de una lună, în caz mare de lipsă două luni.

Vinul se vinde dela 50 litre în sus, prețurile sunt calculate după literă.

Rog onoratul public a-mi scria curat numele, comuna și gara.

Când îmi renapoiști vasăle vă rog de adresa, în fract, cu care s'a destilat vinul.

Atrag atențiunea cumpărătorilor mei (înțeleg casele private), să deșerte vinul în sticle bine afundate și așezate culcat, deoarece vinul în bute, dacă e început, nu stă ci să acrește și mucezește.

Cu stimă:

Petru Benea,

proprietar de vil și neguțator de vin,
Șiria (Világos) (Arad megye).

Un băiat sau o fetiță,

se primește în cvartir și întreținere, pe anul acest școlar. Ofertele sunt a se trimite la administrația ziarului »Tribuna«.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împejurării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,

sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea de sus a șetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

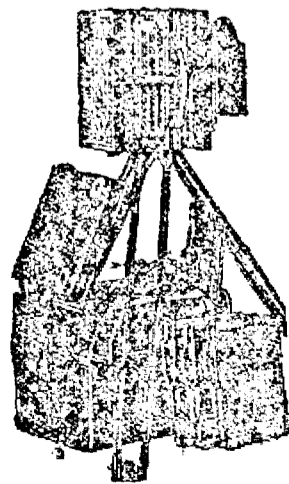
Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

PETRY ÁRPÁD

orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat »KODAK« în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, entint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, idșreu cancelarie și de Schwarzwa'd. — Mașini de fotografiat și ajustări pentru

amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma. Mare asortiment de sticle periscopice, objective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfredelirea adâncă a fântânelor arteziane în

Lugoj, str. Weis nr. 6.

Primul atelier de reparaturi din Lugoj.

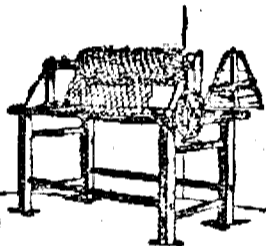
Intreprindem și executăm **tot felul de lucru și reparaturi** ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântânelor artezice pe lângă prețuri moderate.

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național român ce apare dimineața.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI, Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiul la 6 expoziții. —

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în

ALBA-IULIA · Gyulafehérvár, Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din branșa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transcarine mîmte și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

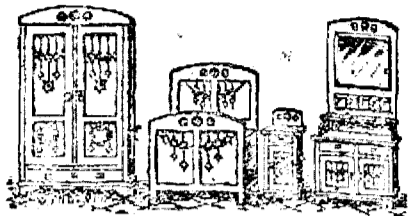
ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente cuțite de buzunar cu tălș englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cărnățari, de jungariat și pentru curățitul intrastinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, precum și articii mănitorii. — Recvizite de masă din Alpacca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de branșa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — prețurile cele mai moderate. —

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine **mobile** pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosești

„SUDORAN”-ul

a lui MOLNÁR.

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenticate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul „SUDORAN” comandat dela Dia, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primii mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la „Duhul sântes” Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale „SUDORAN” contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătămător și cu conștiința liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. inetr., R. St. Die! Din „SUDORAN”, jeac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuori am procurat înă pentru 3 persoane, și întrebându l. despre rezultate, l-au lădat foarte. Cu stimă A. S. invățător, Gy.

St. Die apotecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru „SUDORANUL” d-tale Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două message mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlute — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă O. K. ospătar S.

St. Die apotecar! Am primit „SUDORANUL” comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după metoda prescripă, îl ată de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F. Așa zisul „SUDORANUL” contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât „SUDORANUL” întrece mult toate fabricatele străine, de cari m-am folosit până acum. Iți dat rez mulțămită, că m-am scăpat de boala nepăcută, Salut R. A. invățător A.

Se poate comanda la pregălitul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.

Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.

dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Nu mai „SUDORAN” prov. cu marcă să se primească

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

săpunuri

pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

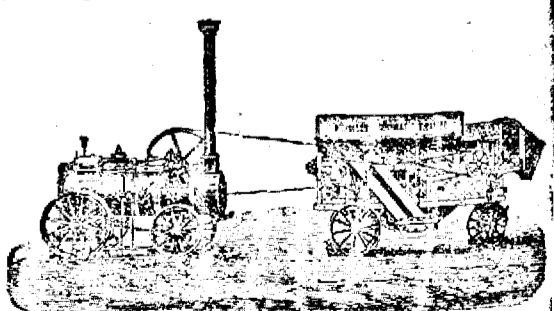
Lorencz Károly,

Arad, Str. Forray p. Nádasy.

Anunțăm on. clientelă că avem încă **2 mașini de treierat** cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai.**

pentru încălzit cu pae, lemne, sau cărbuni, pe cari le putem imediat pune la dispoziția celor cari au lipsă de ele. **Garantie.**

Condițiuni avantajoase de plată.

Frații Burza, Arad, Boros Béni-tér 1.

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în Șiria, drumul Aradului un atelier de : **tâmplărie** ; (măsar) unde efectueșc ori-ce lucrări ce se țin de branșa aceasta, totfelul de mobile, precum și ori-ce lucrări de edificii.

Rugând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă :

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștiințios. —

Să sprijinim meseriașii români!

Să sprijinim meseriașii români!

1092

atențiunea proprietarilor de mașini agricole! ==

In curînd va apărea inseratul fabricii
românești de mașini din țară: ==

Eugen Nicoală,

Blaj — Balázsfalva.

Merindu-vă la „Tribuna“ se trimite gratuit
un catalog ilustrat în românește. ==

Telefon 594. Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci.

BRAUN MIKSA

negustor de fuor in și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fuor	Sfori de tutun
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de impac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de paturi
Spertuturi	Spagat p. pachete	Saci p stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopi.

Cumpăr și vând saci de făină și țărițe, folosiți.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318.

Atelierul special de reparat al renumitelor firme:

Schmerek E.

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

Se ocupă tot felul de reparări și transformarea mașinilor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlat p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Montări specialiste de mașini cu prețuri moderate și reparări de mașini, automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de piese tehnice. Fitile magnetice. Unsoari. Material de condensare. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318.

Telefon 670—579. Telefon 670—579.

Inainte de ce ti-ai fi cumpărat

lemnele de ^{trebuință} foc

cereți deslușiri asupra prețului,
căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stîngen le și tai cu fe-
restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt
Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în
Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasa.

Atențiune!

▲ SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE ▲
 ▲ :: ARDELEAN :: ▲

TRANSSYLVANIA

▲ Str. Cisnădel 5. **SIBIU.** Str. Cisnădel 5. ▲

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai bune și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori ce informații în biourile Direcțiunii, strada Cisnădel Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trănicia fiecărei buciți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt”

Lengyel Testvérek Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru sculptura pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS ÉS TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-utca**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
 Filiale: Déva, Nagyvárad.

Societate pe acțiuni pentru aparate și mașini industriale.

Műszaki és gépipari részvénytársaság.

Budapesta, VII., Vörösmarty-u. 19/b.

Recomandă:

MOTOARE de olei brut **MOTOARE CU BENZINA**
 cea mai sigură și mai ieftină cu acumulator și regulator precizat.
 putere motorică.

Locomobile cu olei și benzină.

Mașini agronomice.

MOTOARE INDUSTRIALE **INSTALAȚII DE GAZ**
 indispensabile pentru meseriași cheltuială la cias 1 1/2 - 2 1/2 bani.
 și agronomi.

Instalații de mori.

Mașinist diplomat nu e de lipsă, oricine le poate manua. Se poate instala ori unde focul e esclus.

Prețuri și condițiuni de plăți convenabile.

Liste și prospecte de prețuri la dorință trimitem gratuit. Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Toate comandele sunt a se adresa la firma de mai sus.

■ INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ ■

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuirea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comanda se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazăsie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT. Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

